

НАРАТИВ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ У НАВЧАЛЬНИХ ПОДКАСТАХ

Актуальність, ефективність та доцільність використання навчальних подкастів у процесі викладання різних іноземних мов у середніх та вищих навчальних закладах на сучасному етапі розвитку методики не викликає заперечень. Подкастом називають окремих аудіо- або відеофайл або серію таких файлів, що публікуються за однією адресою в Інтернеті та мають певну періодичність видання, яка залежить від автора конкретного подкасту [2, с. 98–99].

Подкастинг як актуальна інтернет-технологія активно використовується також у практиці викладання української мови як іноземної. При цьому використання подкастингу дозволяє більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань:

- 1) удосконалювати навички аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет;
- 2) розвивати навички говоріння українською мовою як іноземною;
- 3) поповнювати словниковий запас (як активний, так і пасивний) лексику сучасної української мови;
- 4) знайомити слухачів-іноземців з реаліями, що включають в себе мовний етикет, особливості мовної поведінки українців в умовах спілкування, особливості культури, традицій України;
- 5) формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності слухачів на занятті на основі систематичного використання автентичних матеріалів і дотримання принципу зв'язку з життям [11; 12; 7 – 9].

З самого початку військової агресії Російської Федерації проти України та світових демократичних цінностей подкастинг став потужною

зброєю на інформаційному фронті. Метою нашого розслідування є аналіз українських та російських подкастів, створених та викладених у відкритий доступ в Інтернет з 24.02.2022 року, з точки зору висвітлення інформації про російсько-українську війну.

Найпродуктивніша та найвідоміша у світі платформа для онлайн вивчення української мови як іноземної є ресурс Ukrainianlessons [14]. На сайті викладено вже 5 сезонів подкастів (близько 160 записів) від нульового рівня до рівня B1 / B2, і ресурс активно поповнюється. Подкасти Ukrainianlessons створювалися з 2016 року по сьогоднішній день викладачкою української мови Ганною Огойко. Після початку війни авторка додала 3 записи:

1. Now to help Ukraine: 6 ways to support to Ukraine in the Russo-Ukrainian war (8 mars 2022). У цьому пості викладено загальну інформацію про допомогу українцям та іноземцям з України за кордоном.

2. Ukrainian phrases to express support to Ukrainians of war (18 mars 2022). Аналізуються патріотичні фрази: «Слава Україні!», «Героям Слава!», «Слава ЗСУ!», «Україна в моєму серці!», «Все буде Україна!» та ін.

3. Ukrainian song with translation (29 apr. 2022): «Ой у лузі червона калина...». Тут подано різні версії пісні та завантажено кілька актуальних кліпів (які були створені вже у процесі розвитку військових дій).

Треба окремо підкреслити, що в Україні також існує декілька подкастів для носіїв української мови та іноземців, які володіють мовою на рівні B2 та вище. Ці подкасти зосереджені на сайті «Подкастер» [4]. Усі актуальні подкасти з нашої теми розвідки можна розділити на 2 частини:

1. «The Ukrainians. Гучніше, будь ласка» та «Громадське радіо». Розмови про війну, новини, обговорення військових дій та політичних подій.

2. «Detector.media», «Куншт, Наука, Пост правди» – розвінчування різноманітних фейків. Наприклад, «хто не голосував за

«Калуш» – вилетить з ЄС та НАТО», «Харків готується до здачі окупантам, а Україна хоче захопити дві області в Білорусі» та ін.

Активно обговорюються різні грані російсько-української війни в російських навчальних подкастах. Вони створені для іноземців та розповсюджуються в Росії й за кордоном.

Так, у «Russian Podcast» авторка Тетяна Клімова засуджує війну та розповідає своїм слухачам-іноземцям про свої почуття та емоції щодо трагічних подій. Важливо підкреслити, що Тетяна вже давно живе в Європі, але відчуває себе росіянкою, має рідних та друзів у Росії [1]. У своєму першому аудіофайлі дівчина намагається напрацювати свою позицію щодо російського вторгнення в Україну та поставити перед собою як авторкою блогу певні «завдання» та взяти перед своїми слухачами певні «зобов'язання». Тут Тетяна говорить, що не має цілей та мотивації переконувати будь-кого, вона хоче тільки висловити почуття дівчини, котра не живе на батьківщині, не має зв'язку з російською владою. Вона вважає росіян «глухими, сліпими, німими», «просто монстрами» та «зомбі». «Я не можу змінити політичну ситуацію зараз. Але я можу зберегти своїх друзів, ходити на мітинги, акції протесту за кордоном, писати пости проти війни у соцмережах, надавати слово українським колегам» [1]. У наступному файлі «Росія – країна ізгой» дівчина продовжує розвивати цю тему [6].

Тетяна Клімова також робить особливі подкасти на «Russian Podcast» – серію «Клуб «Російська дача». Кілька останніх випусків присвячені темі війни. Наприклад, у ролику «Чому росіяни мало протестують?» [5] авторка розповідає про ситуацію в Росії, про розкол у суспільстві, про заборону засобів масової інформації та про блокування опозиційних до влади сайтів. Інформація цікава іноземним слухачам, з неї можна зробити деякі висновки про те, що зараз відбувається у Росії, що відчувають там люди, як вони реагують на страшні та трагічні новини. Подкасти Тетяни вирізняють серед інших професіоналізм; гарна аналітика

поєднана в них з емоційною подачею матеріалу.

Протилежністю подкастам Тетяни за стилем викладення матеріалу є подкасти Макса [10]. Він активно використовує в файлах політичну лексику, при цьому вправно організує роботу з подібною лексикою, яка традиційно складна для засвоєння іноземцями. Записано вже багато подкастів на тему війни – «Війна з Україною, і що думають люди в Росії», «Як війна впливає на Росію, і що буде далі», «Санкції – удар по економіці Росії», «Дві Росії. Як розділилося суспільство у ці дні», «Патріотизм та мир», «Методи пропаганди та як протистояти їм» та інші. Макс різко засуджує військове вторгнення в Україну.

Більш стримано висловлюється на актуальну тему сучасності у своїх файлах наступний автор, що працює на Патреоні (Patreon). Він записав кілька відеокастів – «Мир Росії та України», «Санкції в Росії. Що змінилося?», «Твій патріотизм та твоє мовчання» [13]. Особливості цих подкастів, з одного боку, в тому, що вони створені у вигляді не аудіофайлу, а відеоролика. З іншого боку – це записані стрими, вони мають форму питання та відповіді, при цьому лексика тут максимально близька до розмовної.

Останній подкаст, який ми хотіли би проаналізувати, це відео на YouTube з записом вірша Юлі Касадо «Ні війни». Авторка цього відео не надає інформації іноземцям щодо незрозумілої для них нової лексики, не коментує свою політичну та громадянську позиції, одночасно її звернення до слухачів у формі вірша впливає на слухача емоційно [3].

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що автори навчальних подкастів, які мали раніше свої сайти, блоги та акаунти, продовжили свою роботу в Інтернеті. Вони записують аудіофайли чи створюють відеокласти, в яких доносять до широкого загалу інформацію по російсько-українську війну, аналізують різні статті, які автори прочитали за кордоном, відкрито висловлюють свою особисту позицію, емоційно впливають на свою аудиторію та ін. Подкасти стають важливим елементом сучасної гібридної

війни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Война в Украине. Шок. Так нельзя. // Russian Podcast // <https://podcasts.apple.com/us/podcast>.
2. Дмитровский О. Особенности подкастингу як основної складової інтернет-радіо // Теле- та радіожурналістика. 2017. № 16. С. 97–101.
3. Нет войне // Podcasts russes. Russian podcasts. Русские подкасты. 3 апреля 2022 // Podcasts russes – Russian podcasts – Русские подкасты – YouTube.
4. Подкастер. Подкасти українською // podcaster.in.ua.
5. Почему россияне мало протестуют // <https://russianpodcast.eu/podcasts/podcasts-351-410>
6. Россия – страна изгой? // <https://podcasts.apple.com/us/podcast>
7. Юган Н. Л. Використання подкастів у практиці викладання української мови як іноземної // Українська мова у світі : Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції, 25 червня; 6 листопада 2020 р. Львів: ТЗОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. С. 185-188.
8. Юган Н. Л. Навчальні подкасти у процесі викладання української мови як іноземної // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: Зб. наук. праць. Вип. 15. Львів, 2021. С. 188-196.
9. Юган Н. Л. Створення подкастів як інноваційна методика у практиці викладання української мови як іноземної // Інноваційні тенденції підготовки фахівців в умовах полікультурного та мультилінгвального глобалізованого світу: збірник тез доповідей V Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 07 квітня 2020 р./ за заг. ред. Ю.А. Бондарчук. К. : КНУТД, 2020. С. 119-122.
10. Comprehensible Russian Podcast. Learn Russian with Max. Russian With Max. Education // <https://www.russianwithmax.com/podcast//3633>.

11. Dmytriieva O. Using podcasts for teaching english (Througn the example of «English with Olesey» radio english lessons and podcasts) // Science and Education. 2018. Issue 2. P. 161-166.

12. Naidionova A. V., Ponomarenko O. G. Use of podcasting technology to develop students' listening skills // Information Technologies and Learning Tools. 2018. Vol 63. № 1. P. 177-185.

13. Russian Progress – Канал и подкаст для изучения русского // <https://russianprogress.com/>.

14. Ukrainian lessons // ukrainianlessons.com.